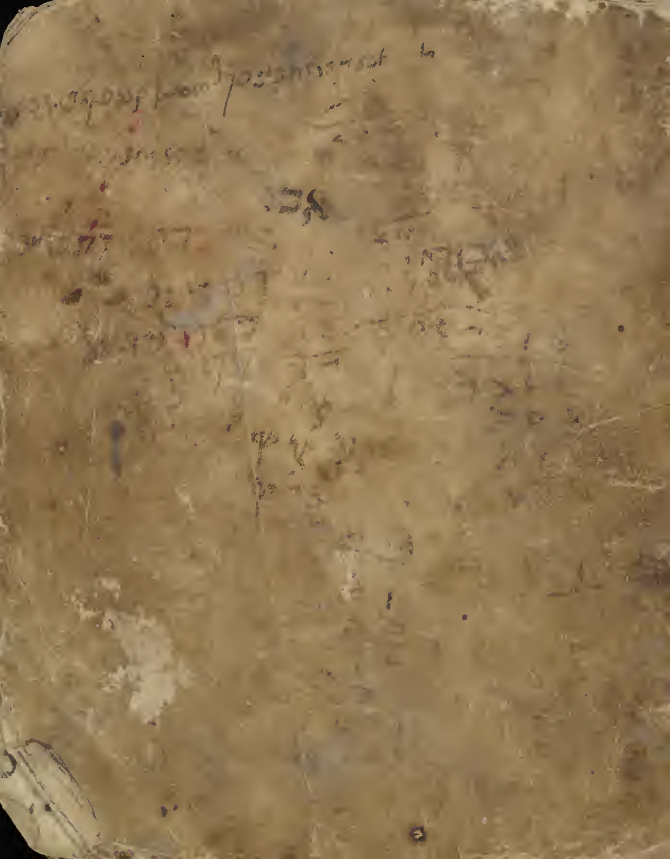

ידו׳ חירתו עהיהו ומין עשיה חנם
(חירביי) [illegible]

479

[illegible] חיה עהורו לחחתחמד
רק נחמוריש

22
X893
J7497

[illegible]

[illegible]

4/9

הרון תרפו
ירתו
קירתין
תושקן ישתיל
ריקובין

חברה עידני משמרת
כתין שעית יום עיניה
יוס ריני
דפ

חבלק

חייו
חנה
תיכחנין

חברהון
אב

1.

אה מועדי ײ מקראי קודש אשר
תקראו אותם במועדם ׃ וידבר
משה את מועדי ײ אל בני ישראל ׃
סברי מרנן ברוך אתה ײ אלהינו
מלך העולם בורא פרי הגפן
ברוך אתה ײ אלהינו מלך העולם
אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו
מכל לשון וקדשנו במצותיו ותתן לנו
ײ אלהינו (שבתות למנוחה) מועדים
לשמחה חגים וזמנים לששון
את יום (השבת) הזה) ואת יום חג
המצות הזה את יום טוב
מקרא קדש הזה זמן חירותינו
באהבה מקרא קדש זכר

ליציאת מצרים כי בנו בחרת
ואותנו קדשת מכל העמים
(ושבתות) ומועדי קדשך (באהבה וברצון)
בשמחה ובששון הנחלתנו
ברוך אתה יי מקדש (השבת)
וישראל והזמנים
ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם שהחיינו וקיימנו והגיענו
לזמן הזה
ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם בורא מאורי האש
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
המבדיל בין קודש לחול ובין אור
לחושך ובין ישראל לעמים ובין יום
השביעי לששת ימי המעשה בין קדושת שבת לקדושת
יום טוב הבדלת וקדשת

לששת ימי המעשה הקדשת
והבדלת [illegible]דשת את עמך
ישראל בקדושתך ׳׳׳׳

ברוך אתה ײ המבדיל בין [illegible]
קודש לקדש ׳׳׳ ורחץ [illegible] יטיל
אידיו בלה ברכה כרפס [illegible]כיד
ש׳ כרפס ויגטו בל כש׳ ויבריך עליו
בורי פרי אדמה ׳׳׳
יחץ יאכד מצת ש׳ לויה ויקסימה
בל נוץ נוץ ש׳ ואחיד יאחטו בין ש׳׳
מצ[illegible]ון ונוץ ש׳ לד אישילו
לאפיקומין ׳׳׳
מגיד ● יקרא השיתאכה תלת
כארת ויקרא מה נשתנה [illegible]׳׳
עבדים לענד אני ײ אני הוא ולא אחר
ויקרא אמרו רבותינו ׳׳׳׳

אבג.

א

אבר

אבגדהוזחטיכל

אותם
4· 3

תזריב י ט קטם
ת תזריב

אבי חשך [illegible] ונרחהבך
הם
אב

רוב שלום אוהבך
וברכה על ראש [illegible]

רוב שלום לך אתה השולחך
אהובינו ויהי יקר [illegible]
ונעלה [illegible]
כבר
הנחמד [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
קונו [illegible] [illegible]
[illegible] שלומו [illegible]

קדשו

אול למין יגי מן בית הכנסת יבדי יקדש
ובעדא יעטי לכל מסובין וישרבו קדוש
והחיין
ובעדא יכסיל אידין ולא יבריך בלא
ברכה ׃ כרפס
יגיב כרפס ויגמיך ביל מאיי ט סמאק
ויבריך בורא פרי האדמה ור כיל חודר
יחץ
יקסים ט מצה לויה נצא יכלייא על שולחן
ונצא ירפעא לל אפיקומן
מגיד
ובעדא יקרא אל הגדה ויתים לרי כלין

אלה מועדי יי׳ מקראי קודש אשר תקראו אותם במועדים ״ וידבר משה את מועדי יי׳ אל בני ישראל ״ סברי מרנן ברוך אתה יי׳ אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן ברוך אתה יי׳ אלהינו מלך העולם אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון בחר בנו ויגדלנו רצה בנו ויפארנו תרומה [illegible] מכל גוי ארץ חמדה הנחיל אותנו קדש את [illegible] בעולם בגלל אבות שעשו את רצונו גבורות רבות עשה למענהו ואין חקר לנפלאותיו עדת קדושים אותם קרא כרם חמדה נטע ישעשועים ויקראם סגולה לשמו ראשית לקחם מכל גויי הארצות שהם משולים כצבא מרום ו[illegible] ככוכבי הרקיע ״ ויהיו עליונים בקרב תבל ונכבדים על כל האומות זיו פניהם כזיו השמש ומראה דמותם כמלאכי השרת להם יראו מלכים וקמו שרים וישתחוו ״ למען יי׳ אשר נאמן קדוש ישראל [illegible] כי [illegible] כל רואיהם יכירום כי הם זרע ברך [illegible]

ויקדישנו קדושת עולם ושמו הגדול עליו קרא
ויתננו קרא עדה לשמו סגולה [illegible] מימות
עולם ויקרבנו לפני הר סיני ויגישנו לפני [illegible]
ויורישנו דברי אלהים חיים כתובים [illegible]
הדרו ויעש לנו יי אלהינו נסים וגבורות ויפרקנו
[illegible]ינו ויגאלנו מכף אויב ויושיענו מיד שונא ויתן
לנו יי אלהינו באהבה שבתות למנוחה ומועדים
לשמחה חגים וזמנים לששון את יום השבת הזה
ואת יום חג המצות הזה ואת יום טוב מקרא קדש
הזה זמן חירותינו באהבה מקרא קודש זכר
ליציאת מצרים ויבחר בו ביום הזה מכל הימים
וירצהו ויקדשהו מכל הזמנים להיות [illegible]ם בו
על פלאי מעשיו ולהיות [illegible] שנה
ושנה להודיע כי בו עשה יי את עבדיו ממצרים
מכור הברזל ואותנו מלטו להודיע כי בו עשה יי
נקמות באויבהם ובו שקע צריהם בים להודיע כי בו
קבלו את מלכותו ברצון ועבדוהו בלבב שלם
להודיע כי בו עצר [illegible] אוהבין [illegible]
רבות לבני ידידיו להודיע [illegible]
[illegible]את מכל העמים [illegible]

וברצון בשמחה ובששון הנחלתנו ברוך אתה יי מקדש
השבת וישראל והזמנים ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה. ברוך אתה יי
אלהינו מלך העולם בורא מאורי האש
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם המבדיל בין
קודש לחול ובין אור לחושך ובין ישראל לעמים ובין
יום השביעי לששת ימי המעשה בין קדושת שבת
לקדושת יום טוב הבדלת ואת יום השביעי מששת
ימי המעשה הקדשת והבדלת וקדשת את עמך
ישראל בקדושתך ברוך אתה יי המבדיל בין
קודש לקודש

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא
דמצרים כל דכפין ייתי ויכול כל דצריך ייתי
ויפסח השתא הכא לשנה הבאה בארעא דישראל
השתא הכא עבדי לשנה הבאה בארעא
דישראל בני חורין

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות שבכול

הלילות אין אנו מטבלין אפילו פעם אחת והלילה הזה
שתי פעמים שבכל הלילות אין אנו אוכלין חמץ או
מצה והלילה הזה כולו מצה שבכל הלילות אנו
אוכלין שאר ירקות והלילה הזה מרור שבכל
הלילות אנו אוכלין ושותין בין יושבין ובין מסובין
והלילה הזה כולנו מסובין

עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו יי אלהינו משם
ביד חזקה ובזרוע נטויה ואלו לא הוציא הקב"ה
את אבותינו ממצרים עדיין אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים
היינו לפרעה במצרים ואפילו כולנו חכמים כולנו נבונים
כולנו יודעים את התורה מצוה עלינו לספר ביציאת
מצרים וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה
משובח

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה
ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסובין בבני ברק
והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה עד
שבאו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן
קריאת שמע של שחרית

אמר רבי אלעזר בן עזריה הרי אני כבן שבעים

6 שנה ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא שנאמר למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך ימי חייך הימים כל ימי חייך הלילות וחכמים אומרים ימי חייך העולם הזה כל ימי חייך להביא לימות המשיח

קאמר רבי אלעזר בן עזריה הרי אני כבן שבעים שנה [illegible]
[illegible] כרוב חכמתו [illegible] עד שדרשה בן זומא [illegible]
פסוק [illegible] [illegible] יום [illegible] כל ימי חייך
[illegible] כל ימי חייך [illegible]
[illegible]

ברוך המקום ברוך הוא ברוך שנתן תורה לעמו ישראל ברוך הוא כנגד ארבעה בנים דברה תורה אחד חכם ואחד רשע ואחד תם ואחד שאינו יודע לשאול

מוברך [illegible] מוברך הוא מוברך [illegible] תורה [illegible]
הוא [illegible] ואחד [illegible] ואחד
[illegible] ואחד [illegible] לשאול

חכם מהו אומר מה העדות והחוקים והמשפטים אשר צוה יי אלהינו אתכם אף אתה אמור לו כהלכות הפסח אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן

[illegible]

רשע מה הוא אומר מה העבודה הזאת לכם
לכם ולא לו ולפי שהוציא את עצמו
מן הכלל כפר בעקר אף אתה הקהה את שיניו
ואמור לו בעבור זה עשה יי לי בצאתי ממצרים
לי ולא לו ואלו היה שם לא היה נגאל

צאלים [illegible]

[illegible]

תם מהו אומר מה זאת ואמרת אליו בחוזק יד
הוציאנו יי ממצרים מבית עבדים

נאשים [illegible]

[illegible]

ושאינו יודע לשאל את פתח לו שנאמר והגדת
לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה יי
לי בצאתי ממצרים יכול מראש חודש תלמוד
לומר ביום ההוא אי ביום ההוא יכול מבעוד יום

תלמוד לומ׳ בעבור זה בעבור זה לא אמרתי
אלא בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך
וליסו יערף ליסאל אנתא אכבר לו כמא
קאל ﭏ פסוק ותכבר לאבנך פי דאלך
ﭏ יום קאיילן בסבב הדא צנע אלה לי פי
כרוג׳י מן מציר ותכבר לאבנך ימכן יכון מן
ראס ﭏ שהיר תעלום ﭏ קול פי יום הדא
אן פי יום הדא ימכן יכון מן אב ווקת תעלום
ﭏ קול בסבב הדא בסבב הדא לם קלת אלא
פי ווקת אל פטיר ולמרר מחטוטין קדמיך
מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו
ועכשיו קרבנו המקום לעבדתו שנא׳
ויאמר יהושע אל כל העם כה אמר יי׳ אלהי ישראל
בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם תרח אבי
אברהם ואבי נחור ויעבדו אלוהים אחרים
מן קדים אל זמן כאנו אביינא עברין מעבודאת
אגנביין והלחין קרבנא ﭏ כאליק
לעבדתו כמא קאל ﭏ פסוק וקל׳ יהושע ﭏ גמיע
ﭏ קום לידא קל׳ אלה אילה ישראל פי עברן נהר
גלסו אבתכון מן קדים תרח אבן אברהים

ואבו נחור ועבדו מעבור את אגנביין ∴ ∴ ∴

ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר ואולך אותו בכל ארץ כנען וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק ואתן ליצחק את יעקוב ואת עשו ואתן לעשו את הר שעיר לרשת אותו — יעקב ובניו ירדו מצרים ∴ ∴ ∴

ואכת אילה אבוכין אילה אברהים מן עבראן ט׳ נהר וסיירתו פי גמיע ארץ כנען וכתרת נסלו ועטית לו אילה יצחק ועטית לי צחק אילה יעקוב ועיסה יועטית לעיסה ט׳ גבל שעיר ליורתן יעקיב ובנינן אנחדרו ט׳ מציר ∴ ∴ ∴

בָרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל בָרוּךְ הוּא שֶׁהקבה מְחַשֵׁב אֶת הַקֵץ לַעֲשׂוֹת מַה שֶׁאָמַר לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בֵין הַבְתָרִים שֶׁנֶאֱ׳ ויאמר לאברם ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכוש גדול ∴

תבראך ל׳ חפיץ מנתכלו ליסר׳ל תבראך הוא
ל׳ מקדס תברך הוא מחסב ילנא ל׳
חיד ליצנע שי ל׳ קאל לאברהים אבונא ביין
ל׳ סטור כמא קאל ל׳ פסוק ערפאן
תערף אן גריב יכון נסלך פי ארץ לם להון
ויסתכדמוהון ויעדבוהין ארבע מית סנה
ואיצא ל׳ שעוב אלדי יכדמון שאריע אנא
ובעיד דאליך יכרגון פי כיסב ל׳ עצים ⁘
היא שעמדה לאבותינו ולנו שלא אחד
בלבד עמד עלינו אלא בכל דור ודור
עומדים עלינו לכלותינו והקבה מצילנו
מידם ⁘
היא ל׳ וקפת לאביינא ולנא אן לם וחד פקט
וקיף עלינא אלא פי כיל גיל וגיל
וקפין עלינא ליפנונא ומקדס תברך הוא
מכלצנא מן אידיהון ⁘
לעשות
צא ולמד מה בקש לבן הארמי ליעקוב
אבינו שפרעה לא גזר אלא על הזכרים

ולבן בקש לעקור את הכל
שנאמר ארמי אובד אבי וירד
מצרימה ויגר שם במתי מעט
ויהי שם לגוי גדול עצום ורב
אכריג ותעלם אש פתש לבן
ט ארמני ליצנע ליעקוב
אבונא אלהי פרעון לם חכם
אלא עלא אלדכוריה
ולבן פתש ליקלע אילה
ט שריש כמא קאל אל
פסוק ארמני ראד יהלך
אבי ונחדר אל מציר
פי נאם אל קלי לל וצר

תם ליִ ישעוב עצים קווי וכתיר
וירד מצרימה אנוס על
פי הדבור ויגר
שם מלמד שלו א
ירד להשתקע אלא
לגור שם שנאמר
ויאמרו אל פרעה
לגור בארץ באט
כי אין מרעה לצאן אשר
לעבדיך כי ככד הרעב בארץ
כנען ועתה ישבו נא עבדיך בארץ
גשן

ונחדר למציר מגֵווב על א
קול אל כאליק
וסכן תם נתעלם אן לם
נזיל ליתגֵרב אלא
ליסכין תם כמא קאל אל
פסוק ויקאלו אילה פרעון
לי נסכין פיל ארץ גֵינה אן ליס
מרעה לגֵנאם אלדי
לעבידיך אן תקיל אל
גֵוע פי ארץ כנען והלאן
יגֵלסון הלאן עבידיך פי ארץ
גֵושן בּמתי

במתי מעט כמו שנאמר בשבעים נפש ירדו
אבותיך מצרימה ועתה שמך יי׳ אלהיך
ככוכבי השמים לרוב ׃׃׃

פי נפר קליל כמא קאל אל פסוק פי סבעין נפס אנחדרו אבאך למצר
והלאן ציירך אללה רבך פי כוכב אל סמאואת לל כתרה ׃׃׃׃׃

ויהי שם לגוי גדול מלמד שהיו ישראל מצויינין שם
לגוי גדול ועצום כמו שנאמר ובני ישראל פרו
וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ
אותם ׃׃׃׃׃

וכאן תם לאמה כבירה מעט׳ם אד׳ כאנו בני ישראל מעיינין תם
לאמה כבירה ועט׳ים כמא קאל אל פסוק ובני ישראל אתמרו וקצ׳׳ו
וכתרו ועט׳מו פי כתיר כתיר ואמתלאת אל ארץ מנהון ׃׃׃׃׃

ורב כמו שנאמר רבבה כצמח השדה נתתיך
ותרבי ותגדלי ותבואי בעדי עדים שדים
נכונו ושערך צמח ואת ערום ועריה ׃׃׃׃׃

וכתיר כמא קאל אל פסוק רבוה כזרע אל צחרה ג׳עלתיך וכברתי
ועט׳מתי וג׳יתי פי זיי זינה חדי וקד נפי אלנהוד ושערך
כבר ואנתי ערייה ומשלחה ׃׃׃׃׃

וירעו אותנו המצרים ויענונו ויתנו עלינו עבודה קשה

ואסונא אלמצריין ועדבונא וגעלו עלינא כדמיה צעביה

וירעו אותנו המצרים כמו שנאמר הבה נתחכמה
לו פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף
גם הוא על שונאנו ונלחם בנו ועלה מן הארץ

ואסונא אלמצריין כמא קאל אלפסוק תעאלו נתחיל לו לא יכתר
ויכון אדא יגרי בינא חרב ויזדאד איצא הוא עלא בגצינא
ויחרב פינא ויקעד מן אלבלאד

ויענונו כמו שנאמר וישימו עליו שרי מסים למען
ענותו בסבלותם ויבן ערי מסכנות לפרעה
את פיתום ואת רעמסס

ועדבונא כמא קאל אלפסוק וגעלו עליהם ריאסה אלכדמה
עדבוהם פי נקלהם ובנא קריה ומסאכן לפרעון אלמדינה
ואלמדינה אלפיום

ויתנו עלינו עבודה קשה כמו שנאמר ויעבידו
מצרים את בני ישראל בפרך

וגעלו עלינא כדמיה צעביה כמא קאל אלפסוק ואסתכדמו אלמצריין
בני ישראל פי קסוה

ונצעק אל יי אלהי אבותינו וישמע יי את קולנו
וירא את עניינו ואת עמלנו ואת לחצנו

וסרכנא אלי אללה אלה אבאינא וסמע אללה צותנא ונט'ר
אללה פקירנא ואללה שקאנא ואללה דיקתנא

ונצעק אל ייי אלהי אבותינו כמו שנאמר ויהי
כימים הרבים ההם וימת מלך מצרים
ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל
שועתם אל האלהים מן העבודה

וסרכנא אלי אללה אלה אבאינא כמא קאל אלפסוק וכאן פי
דאליך אלאיאם אלכת'ירין ומאת מלך מצר ותנהדו
בני ישראל מן אלכדמה וצרכו וצעדת צרכתהם אלי אללה
מן אלכדמה

וישמע ייי את קולנו כמו שנאמר וישמע אלהים
את נאקתם ויזכור אלהים את בריתו
את אברהם את יצחק ואת יעקב

וסמע אללה צותנא כמא קאל אלפסוק וסמע אללה
זעקתהם ודכר אללה אללה עהדו אללה אברהם אללה
יצחק ואללה יעקוב

וירא את ענינו זו פרישות דרך ארץ כמו שנא
וירא את אלהים את בני ישראל וידע אלהים

ונצ'ר חאלה פקירנא הדי אפתקאריך עדה אלרוג'ה כמא קאל אל—
פסוק ונצ'ר אללה בני יסראל ורחם אללה ∴∴

ואת עמלנו אלו הבנים כמו שנאמר כל הבן הילוד
היאורה תשליכוהו וכל הבת תחיון ∴∴

ואילה שקאנא הוולייה אלבנין כמא קאל אלפסוק כ'ל אלוולד ג'ל
ג'ל הבחר תרמיוה וכל אלבנאת תעישון ∴∴

ואת לחצנו זה הדחק כמו שנאמר וגם ראיתי
את הלחץ אשר מצרים לוחצים אותם ∴

ואילה ד'יקנא הדי אלד'יקה כמא קאל אלפסוק ואנא נצ'רת חאלה
אלד'יקה אלדי מצ'ר מד'יקנהון ∴∴

ויוציאנו יי ממצרים ביד חזקה ובזרוע נטויה
ובמורא גדול ובאותות ובמופתים ∴∴

ואכרג'נא אללה מן מצ'ר פי יד אלשדידה ופי דרע אל—
ממדודה ובכל כוף אלכביר ובכל אלאיאת ובכל
בורהאן ∴∴

ויוציאנו יי ממצרים לא על ידי מלאך ולא על
ידי שרף ולא על ידי שליח אלא—
הקב״ה בכבודו ובעצמו שנאמר ועברתי בארץ

מצרים בלילה הזה והכתי כל בכור בארץ מצרים
מאדם ועד בהמה ובכול אלהי מצרים אעשה
שפטים אני יי׳ :.:.

ואכרג'נא אללה מן מצר לא על יד מלאך ולא על יד משרף ולא על
יד רסול אלא אלמולא תבארך הו פי עזיזו ופי —
עט'מתו כמא קאל אלכתוב ועברת פי בלאד מצר פי דלך אל ל.ל.
וקתלת כל בכור פי בלאד מצר מן אלאנסאן וחתא אלבהימה ופי כ.ל
מעבודאת מצר נעמל אחכאם אנא אללה :.:.

ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך והכתי כל
בכור אני ולא שרף ובכל אלהי מצרים
אעשה שפטים אני ולא שליח אני יי׳ אני הוא
ולא אחר :.:.:.

ונג'ות פי בלאד מצר אנא ולא מלאך וקתלת כל בכור אנא ולא משרף
ופי כ.ל מעבודאת מצר נעמל אחכאם אנא ולא רסול אנא אללה
אנא הו ולא גיר :.:.:.:.

אמרו רבותינו ז״ל כשירד הקב״ה על המצרים
במצרים ירדו עמו תשעת אלפים רבבות
מלאכים מהם מלאכי אש ומהם מלאכי ברד

ומהם מלזיע ומהם מלרתת ומהם חלחלה ורתת
היתה אוחזת למי שהיה רואה אותם אמרו לפניו
רבשע והלא מלך בשר ודם כשהוא יורד למלחמה
שריו ועבדיו מקיפים בכבודו ואתה הוא מלך
מלכי המלכים הקבה דיין עלינו שאנחנו עבדיך
והם בני בריתיך נרד ונעשה עמהם מלחמה אמר
להם אין דעתי מתקררת עד שארד אני
בעצמי אני בכבודי אני בגדולתי אני בקדושתי
אני יי אני הוא ולא אחר

קאלו פלמא נזל רבנא אברבע מאיה אלף מלך אלמוכלין
הוא ענה אלגצב פי אלגצב ואלגצב חגב חגבה רבוביה
מלאיכת מנהם מלאיכת אלנאר ומנהם מלאיכת אלברד ומנהם
מלאיכת אלערק ומנהם מלאיכת אלרגפה ומנהם מלאיכת ברעדה
ורגפה ורעדה תאכד לכל מן הוא נצר אליהם קאלו קדאם סידנא כ׳ל
דוניא והלא סלטאן לחם ודם הוא ינחדר לל חרב ראסו ועבידו
מדורין קדאמו ואנת סלטאן אלסלאטין הקבה אלמוכל סבחאנו
הוא שריע עלינא אד נחנא עבידך והום בני עהדך נחדר
ונעמל מעהום חרב קאל להום לא תברד נפסי חתא אנחדר אנא
בנפסי אנא פי עזתי אנא פי פוכרתי אנא פי כבריאי אנא
אנא פי קדסי אנא יהוה אנא הוא ולא אחר

ביד חזקה זו הדבר כמו שנאמר הנה יד יי הויה
במקנך אשר בשדה בסוסים בחמורים
בגמלים בבקר ובצאן דבר כבד מאד

פי׳ יד שדירת הדבר א ובתכונת קהל א פקוק חוורת חפיר אה א
חליק פי׳ תוולשיך אדי ב״ל קחרה פ״ל כ״ל פ״ל אחתיר פ״ל
גמ״ל פ״ל בקר פ״ל בגלס ובתרקל ב״דת

ובזרוע נטויה זו החרב כמו שנאמר וחרבו
שלופה בידו נטויה על ירושלים

ופי׳ זרע אתמדורת הדרת אס״ף כתמ קהל אפקוק וק״פו
תקלות פי׳ ידו תמדור עלת דחר אקלס

ובמורא גדול זו גלוי שכינה כמו שנאמר
או הנסה אלהים לבוא לקחת לו
גוי מקרב גוי במסות באותות ובמופתים
ובמלחמה וביד חזקה ובזרוע נטויה ובמוראים
גדולים ככל אשר עשה לכם יי אלהיכם
במצרים לעיניך

ופי׳ כווה א עצ״ס הרת כשף א שכינה כתמ קהל א כקוקאו תקרתתן
אה נ״צ׳ נ״תכ״ד לו חורתה תן וצע תורה פי׳ תקרתחנר פ״ל
ת״חת וב״ל בורהת וב״ל חרב ופי׳ יד א שדירת ופי׳ זרע א

מטרודה ופי גווע כביר כקול אלדי גנע ליון אלה רביון פי
תצ'יר נחצ'ר יעך

ובאותות זה המטה כמו שנאמר ואת המטה
הזה תקח בידך אשר תעשה בו את
האותות

ופיל מייאת האדי אלעצא כמא קאל אלפסוק ואילה עצאת האדי
תקביד פי ידך אלדי תצנע פיה אלמייאת

יתלי פנגאן וינקית סתעיש נקתייא פי דם ואש
ובמופתים זה הדם כמו שנאמר ונתתי מופתים
בשמים ובארץ דם ואש ותמרות
עשן

וביל בורהאן הדא כמא קאל אל פסוק ונעלת
בורהאן ביל סמוואת וביל ארץ דם
ונאר וקטור אל דילאן

דבר אחר ביד חזקה שתים ובזרוע נטויה
שתים ובמורא גדול שתים ובאותות
שתים ובמופתים שתים
כלאם אל אכיר פי יד אלשדידא תניין —

ופי צ׳רע ל׳ ממד ודאתניין ופי כווף ל׳ עצ׳ים תניין
וביל אייאת תניין וביל כורהנאת תניין
אלו עשר מכות שהביא הקב״ה על המצרים
במצרים ואלו הן דם צפרדע כנים
ערוב דבר שחין ברד ארבה
חושך מכת בכורות רבי יהודה
היה נותן בהם סימנים דצ״ך עד״ש באח״ב
הוולה עשיר דרבאת אלדי גאב הקב״ה עלא
מצריין ביל מציר והוולהנין דם
צפאציע קמיל כלט וובא קרח ברד
גרד עתמיה דרכת ל׳ בכוריה רבי
יהודה כאן יעטי פ׳ין נוושין דצ״ך עד״ש באח״ב
רבי יוסי הגלילי אומר מנין אתה אומר
שלקו על המצרים במצרים עשר
מכות ועל הים לקו חמשים מכות
רבי יוסי ל׳ גלילי איקול מנין אנתה תיקול

אנדרבו ל מצריין ביל מציר עש דרבאת ועל
ל בחיר אנדרבו כמסין דרכיה

כמצרים מהו אומר ויאמרו החר טומים ל
פרעה אצבע אלהים היא ועל הים
מהו אומר וירא ישר ל את היד הגדולה אשר
עשה יי במצרים וייראו העם את יי ויאמינו ביי
ובמשה עבדו
פי מציר. איש הוא יקול וקאלו למנגמין אילה
פרעון קדרית אלה היא ועל בחיר
איש הוא יקול ונצר ישר ל אילה אפית ל
גבירה לדי צנע אלה פי מציר וכפו לקום מן
אלה ותאמנו פי אלה ופי מוסא עבדו
כמה לקוב אצבע עשר מכות אמור מעתה
במצרים לקו עשר מכות ועל הים לקו
חמשים מכות
אישקדר אנדרבו ביל קודרה עשיר דרבאת
איקול מן הלאן פי מציר אנדרבו
עשיר דרבאת ועל ל בחיר אנדרבו
כמסין דרביה

רבי אלי עזר אומר מנין שכול מכה ומכה שהביא 16
הקבה על המצרים במצרים היתה של
ארבע מכות שנאמר ישלח בם חרון אפו
עברה וזעם וצרה משלחת מל׳ רעים עברה
אחת וזעם שתים וצרה שלוש משלחת מל׳
רעים ארבע אמור מעתה במצרים לקו
ארבעים מכות ועל הים לקו מאתים מכות
רבי אלי עזר איקול מניין אין כיל דרביה
ודרביה אלדי גאב הקבה על מצריין
ביל מציר כאנית אל ארבע דרבאת כמא
קאל אלפסוק יטליק פיהון שודאיית גצאבו
חמיה וצכת וציקה מרסלית מלייכת אלרצייה
שודיית גצאבו וחדיה וצכת תניין וציקה תאתי
מרסליית מלייכת אלרצייה ארבע איקול
מן הלאן פי מציר אנדרבו ארבעין דרביה
ועלא אל בחיר אנדרבו מיתיין דרביה
רבי עקיבא אומר מנין שכול מכה
ומכה שהביא הקבה על המצרים

במצרים היתה של חמש מכות שנאמר ישלח
בם חרון אפו עברה וזעם וצרה משלחת מל
רעים חרון אפו אחת עברה שתים וזעם שלוש
וצרה ארבע משלחת מלרעים חמש אמור
מעתה במצרים לקו חמשים מכות ועל הים
לקו מאתים וחמשים מכות ∴∴

רבי עקיבא איקול מנין אין כיל דרביה
ודרביה אדי גאב הקב"ה על מצריין
פי מציר כאנית ל' כמיס דרבת כמא קא
ל' פסוק יטליק פיהון שוריית גצ'אבו וחמיה
וסנית וציקא מרסליית מלייכת ל' רצ'ייה
שודיית גצ'אבו וחדיה וחמיה תנין וסכת
תאתי וציקה ארבע ומרסליית מלייכת
ל' רצ'יין כמסי איקול מן הלאן פי מציר
אנדרבו כמסין דרביה ועלא ל' בחיר
אנדרבו מיתיין וכמסין דר—ביה ∴
כמה מעלות טובות למקום עלינו
א—ן הוציאנו ממצרים

ולא עשה בהם שפטים — דיינו

אלו עשה בהם שפטים

ולא עשה באלהיהם — דיינו

אלו עשה באלהיהם

ולא הרג בכוריהם — דיינו

אלו הרג בכוריהם

ולא נתן לנו את ממונם — דיינו

וכנין שנתן לנו את ממונם שנאמר וינצלו
את מצרים עשאוה כמצולה שאין בה
דגים דבר אחר עשאוה כמצודה שאין
בה דגן למה מהכב הכתוב את ביזת הים
יותר מביזת מצרים אלא מה בבתים נטלו
במצרים ומה שהיה בבתי תצוראות נטלו
על הים וכן הוא אומר כנפי יונה נחפה
בכסף זו ביזת מצרים ואברותיה בירקרק
חרוץ זו ביזת הים ותרבי ותגדלי ותבואי זו

ביזת מצרים בערי עדיים וביזת הים תורי
והב נעשה לך זו ביזת מצרים עם נקודות
הכסף זו ביזת הים

אלו נתן לנו את ממונם
ולא קרע לנו את הים דיינו
אלו קרע לנו את הים
ולא העבירנו בתוכו בחרבה דיינו
אלו העבירנו בתוכו בחרבה
ולא שקע צרינו בתוכו דיינו
אלו שקע צרינו בתוכו
ולא ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה
אלו ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה
ולא האכילנו את המן דיינו
אלו האכילנו את המן
ולא נתן לנו את השבת דיינו
אלו נתן לנו את השבת
ולא קרבנו לפני הר סיני דיינו
אלו קרבנו לפני הר סיני
ולא נתן לנו את התורה דיינו

אלו נתן לנו את התורה
ולא הכניסנו לארץ ישר׳ דיינו
אלו הכניסנו לארץ ישר׳
ולא בנה לנו את בית המקדש דיינו
אשקדר דרגת ל׳ נ׳א יידת ליל באליק עלינא
הולה אכרג׳נא מן מציר
ולם צנע פיהם אחכם כן יכפנא
הולה צנע פיהון אחכם
ולם צנע מעבודאתהון כן יכפנא
הולה צנע פי מעבודתהון
ולם קטל בכוריהון כן יכפנא
הולה קטל ביכוריהון
ולם עטא לנא אילה חליהון כן יכפנא
ומנין אדי עטא לנא אילה מליהון כמא
קאל ל׳ פסוק ופרגו אילה מצריי סווא
כל מצידא ליס פיהא סמך כלאם ל׳ אכיר
סנעוהא כל שבכיה אדי ליס פיהא טיור

ד׳ יש מעזיז ﭏ פסוק ח. נה נהיבת ﭏ בחיר אוייר מן
נהיבת מציר אלא איש ﭏדי כאן ביל ביות
פרגו פי מציר ואיש ﭏדי כאן ביל ביות ﭏ
כזיין פרגו על בחיר וכידא הוא איקול
ג׳מח ﭏ חמאמו מטליין ביל פיצא הדי
נהיבת מציר ורישהא ורק ﭏ מגביר הדי
נהיבת ﭏ בחיר וכתרתי ועצמתי וניתי
הדי נהיבת מציר פי זאיי זיאת הדי
טהיבת ﭏ בחר תנאג אלדהב נצנע ליכי
הדי נהיבת מציר מע נקשית ﭏ פיצא
הדי נהיבת ﭏ בחיר
הולה עטא לינא אילה מליהון
ולם שק לינא ﭏיה בחר כן יכפנא
הולה שק לינא אלה בחר
ולם עברנא פי וצטו פי יבסא כן יכפנא
הולה עברנא פי וצטו פי יבסא
ולם גרק אעדיינא פי וצטו כן יכפנא
הולא גרק אעדיינא פי וצטו ולם

ולם כפא עזתנא בי לבר ארבעין סנא כן יכפנא
הולה כפא עזיתנא ביל בר ארבעין סנא
ולם טעמנא אילה ל מן כן יכפנא
הולה טעמנא אילה למן
ולם עטאלינא ל יום סבית כן יכפנא
הולא עטאלינא ל יום סבית
ולם קרבנאליקדם גבל סיני כן ייכפנא
הולא קרבנא לקדם נבל סיני
ולם עטאלנא לתורה כן יכפנא
הולה עטא לנא לתורה
ולם עברנאלארץ ישראל כן יכפנא
הולה עברנא לארץ ישראל
ולם בנא לנא בית המוקדס כן יכפנא
על אחת כמה וכמה טובה כפולה ומכופלת
למקום עלינו הוציאנו ממצרים עשה

בהם שפטים עשה באלהיהם הרג בכוריהם
נתן לנו את ממונם קרע לנו את הים העבירנו
בתוכו בחרבה שקע צרינו בתוכו ספק צרכנו
במדבר ארבעים שנה האכילנו את המן נתן
לנו את השבת קרבנו לפני הר סיני נתן לנו
את התורה הכניסנו לארץ ישראל ובנה לנו
בית המקדש לכפר על כל עונותינו

עלא וחדיה אשקדר ואשקדר גודייה
מטוייה ומטוייה ליל כליק עלינא
אכרגנא מן מציר סנע פיהון אחכאם סנע פי
מעבודיהון קטל ביכורהון עטא לינא מאל
מליהון שק לנא אל בחר עברנא פי וצטו
בייבסא גרק עדינא פי וצטו כפא עוזתנא
פי בר ארבעין סנה טעמנה אלמן עטאנא
יום סבית קרבנא לקדם גבל סיני עטא
לנא אילה תורה עברנה לארץ ישראל
ובנא לינא בית מקדאס ליסתכפר על כל
דינוננא רבן גמליאל היה אומר כל מי
שלא אמר שלושה אלו בפסח לא יצא

19

ירי חובתו ואלו הן פסח מצה ומרור

רבן גמליאל כאן יקול ג׳יל מין לם קאל תלת כלמאת

הולה כיל פסח לם כרג אידין עוזיתו והולה

הן פסח פטיר ומררה

פסח שהין אוכלין על שום מה על שום שפסח

המקום ברוך הוא על בתי אבותינו

במצרים שנאמר ואמרתם זבח פסח הוא ליי

אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנוגפו

את מצרים ואת בתינו הציל ויקוד העם וישתחוו

פיסח אלדי כאנו אביינא אכלין פי זמן בית אל

מקדס תאבית עלא סבב א׳ עלא סבב

אלדי שפק אל כאליק עלא ביות אביינא פי מציר

כמא קאל אל פסוק ותקולון דביח אל פיסח הוא

לאללה אלדי שפק עלא ביות בנין ישראל פי

מציר פי סתמנן אילה מציר ואילה ביותנא

כאלס וכאה אלקום וסגדו

מצה זו שאנו אוכלין על שום מה על שום

שלוא הספיק בצקם של אבותינו ל

להחמיץ עד שנגלה מלך מלכי המלכים
הקב"ה וגאלם מיד שנאמר ויאפו את הבצק
אשר הוציאו ממצרים עוגות מצות כי לא
חמץ כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה
וגם צדה לא עשו להם
פשיר הדא אדי נחניה אכלין עלא סבב
איש עלא סבב אדי לם לחיק עגין
אבאינא ליכותמיר חתא אתגלא עליהון
צולתאן מצלתן ל צלתין מקדס מבריך
הוא ופכיהון פיסון כמא קאל פסוק וכבזו
אילה עגין אדי כרגו מן מציר קירץ
פטאייר אין לם אכתמר אין אנתרדו
מן מציר ולם טאקו ליתעווקון ואיצא
זוודיה לם סנעו ליהון
מרור זה שאנו אוכלין על שום מה על
שום שמררו המצרים את חיי
אבותינו במצרים שנאמר וימררו את
חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים

וככול עבודה את כל עבודתם אשר עבדו
בהם בפרך
מורר הדא אדי נחניה אכלין עלא סבב איש
עלא סבב אבי מרמרו אל מצריין
אילה חייאת אביינא פי מציר כמא קאל
אל פסוק ומררו מררו אילה חיאתהון פי כדמיה
סעביה פיל טין ופיל לבין ופי כיל
כדמיה ביל סחרה אילה כיל כדמתהון
אדי כדמו פיהון פי אקמרה
בכול דור ודור חייב אדם להראות
את עצמו כאלו הוא יצא
ממצרים שנאמר והגדת לבנך ביום ההוא
לאמר בעבור זה עשה יי לי בצאתי
ממצרים שלא את אבותינו גאל בלבד
הקבה אלא אף אותנו גאל עמהם שנא
ואותנו הוציא משם למען הביא אותנו
לנו את הארץ אשר נשבע לאבותינו

פיליל ג'יל וג'יל חלזום ט' אנסאן לירוי אילה
נפסו כאלון הוא כרג' מן מציר כמא
פסוק ותכבר לאכנה פי דאליך ט' וקת
קייאלון פי סבב דא סנע אלה לי פי כרוג'
מן מציר אן לם אילה אביינא בס פה ט'
מקדס מברך הוא אלא איצא לנא פה
מעהון כמא קט ט' פסוק ולנא אכרג' מן
ותם לאג'יל יג'יבנא ליעטי לנא אילה ט'
בלאד טדי חלף לאביינא
יתלי פנג'אן ט' תיני ויקרא לענד גאל
ישראל

לפיכך אנחנו חייבין להודות להלל
לשבח לפאר לרומם להדר
ולקלס למי שעשה לאבותינו ולנו את
כל הנסים האלו הוציאנו מעבדות
לחירות ומשעבוד לגאולה ומיגון

ומאכל ליום טוב

שמחה ומאפילה לאור גדול ונאמר לפניו

הללויה

לאגיל דאליך נחני מלתיזמין לנשכיר
לנמרח לנסביח לנפכיר לנעלי
לנכהינ ולנוסיף למן צנע לאבינא ולנא
אילה כיל עגבת הודיה. אכרגנא מן
עבודייה לל חרורייה ומן כדמי לל
פיכה ומן כדאר לל פרח ומן חזין ליום
עיד ומן עתדית לנור ט עצ׳ים ונקול ט
קידמו אנ[illegible] אמהתן א[illegible]ה
הללויה הללו עבדי יי הללו את שם
יי יהי שם יי מבורך מעתה
ועד עולם ממזרח שמש עד מבואו
מהולל שם יי רם על כל גוים יי על
השמים כבודו מי כיי אלהינו המגביהי
לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ

מקימי מעפר דל מאשפות ירים אביון להושיב
עם נדיבים· עם נדיבי עמו מושיבי עקרת
הבית אם הבנים שמחה הללויה
אמדחון אלה אמדחו עביד אלה אמדחו
אילה אסים אלה איכון אסים
אלה מוכרך מן הלאן וחיתא אל דהיר
מן משריק אל שמס וחיתא מגיבו ממדוח
אסים אלה עאלי על כיל איקום אלה
עלא אל סמוות עזיתו מן מתיל אלה
רבינא אל עאלי ליגליס ויל ואטי לינדר
פיל סמוות ופיל ארץ יקיים מן [illegible] אב
אל פקיר מן אל זבליה ירפע אל מסכין
ליגליס מע סכיין מע סכיין קומו
מה[illegible]ית עקרת אל בית אם אל בנין
פרחניה אמדחו אמדחו אלה
בצא[illegible] צראל ממצרים בית יעקב
מעם לועז היתה יהודה לקודשו
[illegible] ותיו[illegible]ים ראה וינס הירדן

22 יסוב לאחור ההרים רקדו כאלים גבעות
כבני צאן מה לך הים כי תנוס הירדן תסוב
לאחור ההרים תרקדו כאלים גבעות
כבני צאן מלפני אדון חולי ארץ מלפני
אלוה יעקוב ההופכי הצור אגם מים.
חלמיש למעינו מים ׳׳׳
פי כרוג ישראל מן מציר בית יעקוב מן קום
ט׳ קווי כאנית יהודה לקדסו ישראל
צלטניתו ט׳ בחר נצר והרב ט׳ ירדן ינדר
ליוורא ט׳ גיבל רקסו כיל כיבש ט׳ אפאעי
כבניך ט׳ גנאם איש ליך ט׳ בחיר אן תהרב
ט׳ ירדן תנדור ליוורא ט׳ גיבל תרקסון
כיל כיבש ט׳ אפאעי כמא בנין ט׳ גנאם
מן קידם סיד כאליק ט׳ דונייא מן קידם
אילה יעקוב קאליב ט׳ סכיר צווקי ט׳ מאיי
ט׳ סכיר ט׳ נביע ט׳ מאיי ׳׳׳ תם

אשר גאלת את אבותינו ממצרים ביד
חזקה ובזרוע נטויה
אנת פכיית אילה אביינא מן מציר פי יד
אל שדידא ובדרע אל ממדודא
היות אבותינו בתוך ארץ מצרים היו
מעונים ומשועבדים תחת יד פרעה
מלך מצרים
למין כאנו אביינא פי וצט בלאד כאנו
מעדבין ומסתכדמין תחית יד
פרעון צולטאן מציר
נס שם פרו ורבו כעפר הארץ וכארזי
הלבנון גבהו בקומה
איצא תם נמוו וכתרו כתורב הארץ
וכיארז לבנן אתשנזכו ביל עילו
דבר פרעה הרשע למחות את שמו
ולהאביד את זכרו מקרב תבל
אתכלם פרעון אל צלים לימחי אילה
...מו ויתפי דכרו מן וצת אל

13
דונייא ״ הוא ועמו בעצה היו ויתחממו סוד
על זרע ישראל ״ הוא וקוומו פי משוריא
כאנו ואתחיילו לו סיוי עלא נסיל ישראל ״
וימררו את חייהם בפרך ובתשניק גדול
קצרה רוחם ״״ ומרמרו אילה חיותהם
פי אקהה ופי פנק אל עצים צאקית רוחין
זרע ישורון אנחה לבש כי יד אויב
גברה עליהם ״״ נסיל אל מוסיף אל קהרה
לבס אין יד אל עדו עודמית עליהון ״ חי
וקים ... עקולם מלך מלכי המלכים
הקבה האזין להם ״״ חי וקיום סמע
חקין צור ... מצלתין אל צלתין מקדס
מובקין הוא אסתגנת ליהון ״ טוב וישר
גדל ... משה ידיד כחזון הושלח ״
נגד ומסתקים עצם מניהון מוסה בן
עמרם ... נבויה ארתסל ״ יחד הר
אותות שדי ובמיני נגעים ... כבי חם ״

גמיע ארווהין אייאת ט כאפי ופי אנווע ט
כלוואת אנשר עו כנין חם ׳׳׳ כל
בכוריהם לטבח מסר ראשית בטנם
לדבר גדול ׳׳׳ כל בכוריהון לדבח
קלם איול בטונהים לווקא אל עצים ׳׳׳
לכן נפלה צעקה גדולה בתוך ארץ
מצרים בכי ומספד בכול חוצותיה ׳׳׳
לאגיל דאליך וקעית צרכה עצימי פי
וצט בלד מציר בכא ותעדיד פי כיל
סווקיהא ׳׳ מעבדות לחירות יצאו
ידידים ואין כושל במספר שבטיו ׳׳׳
מן עבודיה לל חרורייה כרגו אל
עזידין וליס מעתרא פי עדה אצבטו ׳׳׳
נהגם בטובו צור עולמים ויניעם לים סוף
ברחמים רבים ׳׳ סיירהון פי ביירו רב
אל עלמין וסקהין פי בחיר צ קלזים פי
רחמתו אל כתירה ׳׳׳ סגרהים בהמון
גלין שונא רודף בהמון חילו ׳׳׳ גלק
אל בחיר פי כתרית מוגו וט שרו גלק

פי כתרית קדארין ״ עינהם נשאו למרום
לבקש רחמים מאביר יעקוב ״ עינהון
רפעו ליל עילי ליטלבון רחמין מן גליל
יעקוב ״ פיהם פתחו גאולי יי ושבחו
למלכם על רוב נפלאותיו ״ תמיהון
פתחו מסכוכין אלה ופכרו לצולטנין
עלא כתרית עונובתו ״ צהל רוככו
באויבי עקן להפיל שונאיו ל תוך מצולה ״
צהל כיילו פי אעדא קוומו לירמי אילה
בנד[illegible] לצות ל שבכיה ״ קרע יי את
מי ים סוף וקיים את השבועה אשר
נשבע לאבותינו ״ שק אלה אילה מאיי
בחר קלזים ותבת ל חלפאן לדי חלה
לאביינא ״ ראו ידידים כפגרי שונאהם
שהם מוטלים על שפת הים ״ נא צרן
ל עוזין פי אגסר כגרינהון לדי הנין
מטרוחין עלא חפית ל בחיר ״ שירה

ומרה ודברי הלל אמר משה רבינו
לפני קונו ״ תסביח ותמגיד וכלם ט מרה
קל מוס שירע קידם כאליקו ״
תלה ותפארת ודברי תושבחות אמרו
קדם לפני גואלם ומושיעם מוח
פדרה וכלאם ט תסביחת קאלו אל
פכוכין קידם פריהון ומניתהון ״
ברוך אתה יי׳ אלהינו מלך העולם אשר
גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים
והגיענו הלילה הזה לאכול בו מצה ומרור
כן יי׳ אלהינו ואלהי אבותינו הגיענו למועדים
ולרגלים אחרים הבאים לקראתינו
לשלום שמחים בבנין עירך וששים
בעבודתך ונאכל שם מן הזבחים ומן
הפסחים אשר יגיע דמם על קיר מזבחך
לרצון ונודה לך שיר חדש על גאולתינו
ועל פדות נפשנו ברוך אתה יי׳ גא׳ ישרא׳

15 ויערב פנגאן אתיני עלא גאניב אל איסר

רחצה

יכסיל אידין ויברך על נטילת ידים

מוציא

יאכיד מצה מן כוהן ונץ מצית אל לויה ויגמיס

ביל מלח ויקול כאמור פותח ויב...

כאי אמה על אכילת מצה

מרור

יאכיד כזית מרור ויעטי לכל חוד

ויגמיס ביל חליק ויברך באי אמה

על אכילת מרור

כורך

יאכיד מצית אל ישראל ויחיט עלייא מרור

ויגמיס ביל חליק ויקול מצה ומרור

בלא ברכה זכר למקדש כהלל הז...

שהיה כורכן יאוכלן בבת אחת לקיים מה ש...

על מצות ומרורים יאכלוהו

שולחן

כל וחד ... א וכזית לחים ויקול ביצא וכת...

זכר לקרבן פסח

עורך

יגיב ט׳ אכיל ויקול שולחן ערוך יי׳ ברוך
יאכל [illegible] וישרבון עלא קדר יענבין ״

צפון

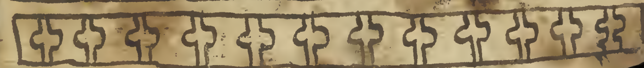
יאכיד מצית ט׳ מכביזא מט׳ אפיקומן ויקסם
עלא חודר ויקול מצה זו אנו אוכלין
[illegible]ול השבע ״ ברך

יתלי כאס ט׳ תאלית ויבריך ברכת מזון
ויקול סברי מרנן ב״א אמה בורא
פרי הגפן ״ הלל

יתלי כאס ט׳ רביע ויקרא הלל ו[illegible]ו —
ונשמת ויהללוך לענה חיה העולמים
אמן וישרב פנגאן ט׳ ראביע עלא נאניב ט׳
איסר ״

שפוך חמתך על הגוים אשר לא ידעוך

ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו

כי אכל את יעקוב ואת נוהו השמו

אסכפר חמייתך עלא אל שיעוב אדי לם

יעריפך ועלא אל צלאתין אדי פי

אסמיך לם אנדוו אן חרק אילה בית יעקב

ואילה מסכנו כראבו

לא לנו יי לא לנו כי לשמך תן כבוד על חסדך

ועל אמתך למה יאמרו הגוים איה

נא אלהיהם ואלהינו בשמים כל אשר חפץ

עשה עצביהם כסף וזהב מעשה ידי אדם

פה להם ולא ידברו עינים להם ולא יראו

אזנים להם ולא ישמעו אף להם ולא יריחון

ידיהם ולא ימישון רגליהם ולא יהלכו לא

יהגו בגרונם כמוהם יהיו עשיהם כל אשר

בוטח בהם ישראל בטח ביי עזרם ומגינם הוא

בית אהרן בטחו ביי עזרם ומגינם הוא יראי

יי בטחו ביי עזרם ומגנם הוא לא

לא רנא אלה לא לנא אן לאסמיך תעגל עזוא
עליא פר ליה ועלא חקיקה ליש איקולון ט
אימם אן הלאן אילהנא ואילהנא פיל סמא
כיל טדי ירדא יצנע צנמתהון פידא ודהב צנעית
אידיין ט אנסאן תים ליהון ולם יתכלמון עיון
להון ולם יקשעון אדאן להון ולם יקמעון
אכיה להון ולם ישתמון אידין להון ולם יגמעון
רגליין להון ולם ימצוון לם יקרון פי חנכהון
כמאהין יכונון מצנעהון כיל טדי יתיכיל פיהון
ישרט אנתכלו פי אלה נזעהון ומגיתהון בית
אהרון אנתכלו פי אלה מענהון ומגיתהון כייפין
אלה אנתכלו פי אלה מענהון ומגיתהון
יי זכרנו יברך יברך את בית ישראל יברך
את בית אהרון יברך יראי יי הקטנים
עם הגדולים יוסף יי עליכם ועל בניכם
ברוכים אתם ליי עושה שמים וארץ השמים
שמים ליי והארץ נתן לבני אדם לא המתים
יהללו יה ולא כל יורדי דומה ואנחנו נברך
יה מעתה ועד עולם הללויה
אלה דכרנא יבריך יבריך אילה בית
ישרט יבריך אילה בית אהרון יבריך

כייפין אלה ﭏזגאר מע ﭏכבאר איזייד אלה
עליכון עליכון ועלא בני נכון מברכין אנתין
לאלה מאליך ﭏסמוואת וﭏארץ ﭏסמא
שמא לאלה וﭏארץ עטא לבנין ﭏאנסאן
לם ﭏמייתין ימדחון לאלה ולם כיל נזלין
ﭏגוהנם ונחני נביריך אלה מן הלאן וחיתא
ﭏדהיר אמדחו אמדחו אר
אהבתי כי ישמע יי את קולי תחנוני כי הטה
אזנו לי ובימי אקרא אפפוני חבלי
מות ומצרי שאול מצאוני צרה ויגון אמצא
ובשם יי אקרא אנא יי מלטה נפשי חנון יי
וצדיק ואלהינו מרחם שומר פתאים יי
דלותי ולי יהושיע שובי נפשי למנוחיכי כי יי
גמל עלייכי כי חלצת נפשי ממות את עיני מן
דמעה את רגלי מדחי אתהלך לפני יי
בארצות החיים האמנתי כי אדבר אני עניתי
מאד אני אמרתי בחפזי כל האדם כוזב
חביית אן יסמע אלה אילה צוטי ותחנני אין
מייל אדנו לי ופי איימן אעדי אן אנא חיבל

ש׳ מוות ומצ׳ייקין גוהנם וגדוני צ׳יקא וקהרה אווגד
ופי אסים אלה אנדי הלאן יא רב מכליסא נפסי
חנון יה וצליח ורבינא ורחם חאפיץ׳ ש׳ גושמא יה
מסכיני ולי יג׳יד ארגעי נפסי לא רחתכי אן יה
עפא עלייכי אן כלסת נפסי מן ש׳ מוות אילה עיני מן
ש׳ רמעה אילה רגלי מן אל חפא אמרי לקדם אלה
פי ארצי ש׳ חייבין התאמנת אן אתכלם אנא גוובית
גדה אנא קלת פי רצ׳תי כיל אנסאן כדיב
מה אשיב ליי׳ כל תגמולוהי עלי כוס ישועות אשא
ובשם יי׳ אקרא נדרי ליי׳ אשלם נגדה נא לכל
עמו יקר בעיני יי׳ המותה לחסידיו אנא יי׳ כי אני
עבדך אני עבדך בן אמתך פתחת למוסרי לך
אזבח זבח תודה ובשם יי׳ אקרא נדרי ליי׳ אשלם
נגדה נא לכל עמו בחצרות בית יי׳ בתוככי ירושלם
הללויה
איש אג׳וב לאלה כל ופאהו עליי כאס׳ מגותי
אחמיל ופי אסים אלה אנדי נדורי לאלה
אוופי חידת הלאן לכל קוומו עז׳ ופי חודרית ש׳ מוות
לפדליטו הלאן יא רב אן אנא עבדך אנא עבדך אבן
[illegible] ייתך פתחת לכזייני לך אקרב קורבן ש׳ שוכרה ופי
אסים אלה אנדי נדורי לאלה אוופי חידתה לאן
לכל קוומו פי חווש בית יה פי וצת אל קידס
אחדחו אמרחו אל

24

הללו את יי כל גוים שבחוהו כל האומים כי גבר
עלינו חסדו ואמת יי לעולם הללויה ...
אמרחו אילה אלה כל אימם סבחוהו כל אל שיעוב
אן גבר עלינא פדלו וחקיק לדהיר אמרחו
אמרחו אלה ...

הודו ליי כי טוב כלח
יאמר נא ישראל כלח
יאמרו נא בית אהרן כלח
יאמרו נא יראי יי כלח

אשכרו לאלה אן גייד אן לל דהיר פצלו
יקולון הלאן ישראל אן לל דהיר פצלו
יקולון הלאן בית אהרן אן לל דהיר פצלו
יקולון כייפין אלה אן לל דהיר פצלו
מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה יי לי לא
אירא מה יעשה לי אדם יי לי בעוזרי ואני
אראה בשונאי טוב לחסות ביי מבטוח באדם טוב
לחסות ביי מבטוח בנדיבים כל גוים סבבוני בשם יי
כי אמילם סבוני גם סבבוני בשם יי כי אמילם

מ׳ ונו כדבורים דועכו כאש קוצים בשם יי כי
אמילם דחה דחיתני לנפול ויי עזרני עזי וזמרת
יה ויהי לי לישועה קול רנה וישועה באהלי
צדיקים ימין יי עושה חיל ימין יי רוממה ימין
יי עושה חיל לא אמות כי אחיה ואספר מעשה
יה יסור יסרני יה ולמות לא נתנני פתחו לי
שערי צדק אבוא בם אודה יה זה השער ליי
צדיקים יבואו בו אודך כי עניתני ותהי לי
לישועה אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה
מאת יי היתה היא נפלאות בעינינו זה היום עשה
יי נגילה ונשמחה בו אנא יי הושיעה נא אנא
יי הצליחה נא ברוך הבא בשם יי ברכנוכם
מבית יי א׳ יי ויאר לנו אסרו חג בעבותים עד
קרנות המזבח אלי אתה ואודך אלהי ארוממך
הודו ליי כי טוב כי לעולם חסדו חסדו
מן א׳ דיקה נטיית אלה גוובני פיל וסעת אלה
אלה לי לם אכה אש יסנעלי א׳ אנסאן
אלה לי במעיני ואנא אנצור פי בגדיני אחסן

29

תכלאן פי אלה מן תכלאן פי אנסאן אחסן תכלאן
פי אלה מן תכלאן פי סכיין כל אימם אסתחווני
פי אסים אלה אחיכיהון אסתחווני איצֿא אסתחווני
פי אסים אלה אחיכיהון אסתחווני כנהיל חרקו
פי נאר ט׳ שווק פי אסים אלה אן אחיכיהון
דפעאן דפעתיני לאקע ואלה ענני קותי ומסגֿי אלה
ויכון לי למנֿותה צוט ט׳ פרח ולמנֿותה פי כיים ט׳
צלחין ימין אלה סנעה ט׳ גֿיש ימין אלה עלייא
ימין אלה סנעה ט׳ גֿיש לם אמות אן אעיש ואחכי
אפעל אלה ארבאן ארבני יה ול מוות לם עטני
אפתח לי באב ט׳ עדאל אעביר פיהון אשכיר יה
הדא באב לאלה ט׳ צלוחין יעברון פיין אשכריה
אן גֿובתני ותכון לי למנֿוח חנֿאר ט׳ כראהו ט׳
בניין כאנית לראס ט׳ זאויה מן ענד אלה כאנית
רא היא עינבא פי עיוננא הדא ט׳ יום כלק אלה
נסר ונפרח פיין

הודו ליי כי טוב	כי לעולם חסדו
הודו לאהי האהים	כי לעולם חסדו

הודו לאדוני האדונים כל״ח
לעושה נפלאות גדולות לבדו כל״ח
לעושה השמים בתבונה כל״ח
לרוקע הארץ על המים כל״ח
לעושה אורים גדולים כל״ח
את השמש לממשלת ביום כל״ח
את הירח וכוכבים לממשלות בלילה כל״ח
למכה מצרים בבכוריהם כל״ח
ויוציא ישר׳ מתוכם כל״ח
ביד חזקה ובזרוע נטויה כל״ח
לגוזר ים סוף לגזרים כל״ח
והעביר ישר׳ בתוכו כל״ח
וניער פרעה וחילו בים סוף כל״ח
למוליך עמו במדבר כל״ח
למכה מלכים גדולים כל״ח
ויהרוג מלכים אדירים כל״ח
לסיחון מלך האמורי כל״ח
ולעוג מלך הבשן כל״ח
ונתן ארצם לנחלה כל״ח

30

נהלה לישראל עבדו ׃ כלח ׃

שבשפלנו זכר לנו ׃ כלח ׃

ויפרקנו מצרינו ׃ כלח ׃

נותן לחם לכל בשר ׃ כלח ׃

הודו לאל השמים ׃ כלח ׃

אשכרו ללה אן גיד אן ללדהיר פצ׳לו ׃
אשכרו לאילה אלאלהת אן ללדהיר פצ׳לו ׃
אשכרו לסיד אלסאדת אן ללדהיר פצ׳לו ׃
ליסנע בורהנת עצ׳ימת לוחדו אן ללדהיר פצ׳לו ׃
כאלק סמוות ביל פהים אן לל דהיר פצ׳לו ׃
רכב אלארץ׳ עלא אלמאיי אן לל דהיר פצ׳לו ׃
כלק צווי אלאכבר אן ללדהיר פצ׳לו ׃
אילה שמס לתחכם ביל נהר לל דהיר פצ׳לו ׃
אילה אלקמר ולנגום ליחכמון ביל לייל פצ׳לו ׃
ררב למציר פי בכורהון אן ללדהיר פצ׳לו ׃
וכרג׳ ישראל מן וצטיהון אן ללדהיר פצ׳לו ׃
פידאל שרידא וכררע אלממרורא אן ללדהיר פצ׳לו ׃

ונרק פרעון ועסכרו ביל בחיר קלזום ללדהיר
ומשא קוומו פי ﭏבר אן לל דהיר פצ'לו
ודרב צלאתין ﭏ אכבר אן לל דהיר פצ'לו
וקתל צלתין ﭏ ג'לילין אן לל לל דהיר פצ'לו
לסיחון צולטאן ﭏ אמורי אן לל דהיר פצ'לו
עוג ﭏ ענק צולטאן ﭏחבש אן לל דהיר פצ'לו
ועטא ארצ'יהון לל וריתא אן לל דהיר פצ'לו
וריתא לישרﭏ עבדו אן לל דהיר פצ'לו
אילה מסכי נתנא דכר לנא אן לל דהיר פצ'לו
ופכנא מן דיקתנא אן לל דהיר פצ'לו
הוא יעטי קויה לכל מכלוק אן לל דהיר פצ'לו
אשכרו לאילה ﭏ סמוואת אן לל דהיר
פצ'לו

נשמת כל חי תברך את שמך יי אלוהינו
ורוח כל בשר תפאר ותרומם
זכרך מלכנו תמיד מן העולם ועד
העולם אתה אל ומכלעדיך אין לנו

מלך גואל ומושיע פודה ומציל ועונה ומרחם
בכל עת צרה וצוקה אין לנו מלך עוזר וסומך
אלא אתה אלהי הראשונים והאחרונים
אלוה כל בריות אדון כל תולדות המהולל
בכל התשבחות המנהג עולמו בחסד ובריותיו
ברחמים וי״י ער לא ינום ולא יישן המעורר
ישנים והמקיץ נרדמים מחיה מתים ורופא
חולים פוקח עורים וזוקף כפופים המשיח
אלמים והמפענח נעלמים ולך לבדך אנחנו
מודים ׃ ואלו פינו מלא שירה כים ולשוננו
רנה כהמון גליו ושפתותינו שבח כמרחבי
רקיע ועינינו מאירות כשמש וכירח וידנו
פרושות כנשרי שמים ורגלינו קלות
כאילות אין אנו מספיקין להודות לך י״י
אלהינו ולברך את שמך מלכנו על אחת
מאלף אלפי אלפים ורוב רבי רבבות פעמים
הטובות נסים ונפלאות שעשית עמנו ועם

אבותינו מלפנים ממצרים גאלתנו יי אלהנו
מבית עבדים פדיתנו ברעב זנתנו ובשבע
כלכלתנו מחרב הצלתנו ומדבר מלטתנו
ומחולאים רעים ורבים דליתנו עד הנה
עזרנו רחמיך ולא עזבנו חסדיך על כן
אברים שפלגת בנו ורוח ונשמה שנפחת
באפינו הן הם יודו ויברכו וישבחו ויפארו
וישוררו את שמך מלכנו תמיד כי כל פה
לך יודה וכל לשון לך תשבח וכל עין לך תצפה
וכל ברך לך תכרע וכל קומה לפניך תשתחוה
והלבבות ייראוך וכל קרב וכליות יזמרו
לשמך כדבר שנאמר כל עצמותי תאמרנה יי
מי כמוך מציל עני מחזק ממנו ועני ואביון
מגוזלו שועת עניים אתה תשמע צעקת הדל
תקשיב ותושיע וכתוב רננו צדיקים ביי
לישרים נאוה תהלה בפי ישרים תתרומם
ובשפתי צדיקים תתברך ובלשון חסידים
תתקדש ובקרב קדושים תתהלל

במקהלות רבבות עמך בית ישרא׳ שכן חובת
כל היצורים לפניך יי׳ אלהינו ואלהי אבותינו
להודות להלל לשבח לפאר לרומם להדר
ולנצח על כל דברי שירות ותשבחות דוד
בן ישי עבדך משיחך ובכן ישתבח שמך
לעד מלכנו הא׳ המלך הגדול והקדוש
בשמים ובארץ כי לך נאה יי׳ אלהינו לעולם
ועד שיר ושבחה הלל וזמרה עוז וממשלה
נצח וגבורה גדולה תהילה ותפארת קדושה
ומלכות ברכות והודאות לשמך הגדול
והקדוש ומעולם עד עולם אתה אל
יהללוך יי׳ אלהינו כל מעשיך וחסידיך
וצדיקים עושי רצונך ועמך בית ישרא׳ כולם
ברנה יודו ויברכו וישבחו ויפארו את שם
כבודך כי לך טוב להודות ולשמך נעים לזמר
ומעולם עד עולם אתה א׳ ברוך אתה יי׳ מלך
גדול ומהולל בתשבחות אמן א׳ ההודאות
ארון הנפלאות בורא כל הנשמות רבון כל—

א[...]ועשים הבוחר בשירי זמרה מלך יחיד חי
העולמים אמן ׳׳ סברי מרנן ברוך אתה
יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן ׳׳

נרצה

יקרל [...]תכונן דיימין לכיל סנה ביל [...]ר ׳׳

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם על
הגפן ועל פרי הגפן ועל ארץ חמדה
טובה ורחבה שרצית והנחלת לאבותינו
לאכל מפריה ולשבוע מטובה רחם יי
אלהינו עלינו ועל ישראל עמך ועל ירושלם
עירך ועל הר ציון [...] כבודך ובנה
ירושלם עיר הקדש במהרה בימינו
והעלנו לתוכה ונחמנו יי אלהינו ביום השבת
הזה וזוכרנו ביום חג המצות הזה כי אתה
טוב ומטיב לכול ברוך אתה יי על הארץ
ועל פרי הגפן ׳׳ ׳׳ ׳׳ תו של בען הושלבע

[...] הכותב [...] בן יוסף הלוי כשם שזכני הקב״ה לכתוב
הגדה של פסח כך יזכני הקב״ה למעשים טובים ולתורה [...]

אמונים ערכו שבח לאל טבחו טפח ∴

32 ואמרתם זבח פסח הוא ליי ∴

יא מומנין אמדחו תמריחא לרבכון אתבחו

דביחא ותקולון דבח דבח אל פיסח

דבת אל פסח הוא לי אלה ∴

הריעו קול שירים ושמחו בליל שמורים

על מצות ומרורים אכלו ושתו

יין ∴ ואמרתם זבח

ארפעו צוט תמגיד ואפרחו פי ליל ט עיד

על פטיר ומריר כילו ושרבו במיר

ותקולון חגה

ראשון לכל ראשונים על יד ציר

אמונים מיד כל מעניו הציל

את המון

אוול גמיע ט אהוילין עליא יד מוסא ט

אמין מן יד גמיע ט מעדבין כלין

גמיע ט ותיקין ∴ נס

י ... זכרתי וחסדיו ספרתי עתה ידעתי
כי גדול יי׃ ׃ ׃
אסתגהנת ... רב דכרת ופצ׳יילו אחכית
הלסע ערפת אן כביר אלה ׃
ככוכבי שמים מנשה ואפרים יצאו
ממצרים כל צבאות יי׃ ׃ ׃
כיכוכאב ... סמא מנשה ואפרים כרגו
מן מציר מע גיוש אלה ׃ ׃
הנחיל את תורתו לעמו ועדתו שומרי
מצותו עם נושע ביי׃ ׃ ׃
אוורת אילה תורתו לקוומן וגמעתו
חפדין פרייצו קום ... מסת עין
פי אלה ׃ ׃
נפלאים מעשיך ועצומים חסדך נסיך
יאמרו כל חוסיך טוב לחסות
ביי׃ ׃ ׃
עצ׳ימין צניעך ועצ׳ימין עג׳ייבך יקולין
גמיע ... מנתכלין מחסן ... ינתכל
באלה ׃ ׃ ׃ ׃

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם ׃ ׃ ׃

[illegible]

105 חיגרוע
105 חוקרנע

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

רופטוס ל' ירק והעלך חהוכי ווי"י כמעי כהר המחור

